

بررسی تطبیقی مولفه های خوانایی و هم پیوندی در فضای موزه

(نمونه موردی موزه هنرهای دستی و موزه هنرهای معاصر)^۱

مارال گله داری^۱، فرخ ایرانمنش^{۲*}

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه معماری، واحد بندرعباس، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بندرعباس، ایران، Maral.galedari@gmail.com

۲- مربی گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بندرعباس، ایران، F.Iranmanesh@iauba.ac.ir

چکیده

از آنجا که موزه، بنایی است که با رویکرد حفظ و ارائه ویژگی ها و ظرفیت های هنر، گنجینه ای برای نسل آینده محسوب می گردد و به نوعی فضای زندگی، مبتنی بر آزادی اندیشه، حرکت و کسب تجربه جدید مخاطبان و در عین حال فضایی آموزنده برای بازدید کنندگان محسوب می شود. امروزه پیش بینی رفتار بازدید کننده یک موزه و هماهنگ سازی آن با کالبد بنا، نقش بسزایی در طراحی موزه ایفا می کند. از این رو پژوهش حاضر با استفاده از روش تحقیق کیفی و کمی (با استفاده از نرم افزار Depthmap) به دنبال واکاوی وجوه خوانایی و هم پیوندی فضاهای داخلی موزه در جهت درک فضا و تسهیل نمودن مسیریابی در فضاهای موزه است. از این رو به مقایسه این دو مولفه در موزه هنرهای معاصر و موزه هنرهای صنایع دستی پرداخته و نتایج بررسی ها حاکی از آن است که در موزه هنرهای صنایع دستی، خوانایی و هم پیوندی فضا به درستی در طراحی رعایت گشته است حال آنکه در موزه هنرهای معاصر این دو مولفه رعایت نگشته و فضاها دارای پیچیدگی و سردرگمی می باشند.

واژه های کلیدی: موزه، خوانایی فضا، هم پیوندی، موزه هنرهای معاصر، موزه هنرهای دستی

۱- مقدمه

موزه محلی غیرانتفاعی است که اهداف آموزش داشته و به وسیله جمعی متخصص اداره می شود از جمله وظایف اصلی هر موزه جمع آوری و نگهداری آثار است. هدف اولیه از پیدایش موزه ها به مفهوم نوین و به روش شناخته شده امروزی ایجاد مکان هایی برای نگهداری اموال شخصی و یا ثروت های صرفاً ملی بوده است [۱] اشتیاق به گردآوری اشیاء زیبا، گرانبها و کمیاب و یا صرفاً غریب امری است که ریشه در نهاد و سرشت آدمی داشته و دارد. همه تمدن ها از ابتدایی ترین تا پیشرفته ترین آنها در تمایل به گردآوری اشتراک داشته اند، از ارضای بنیادی غریزه گردآوری در طی زمان به استفاده از مجموعه آثار در جهت برآوردن نیازها به مطالعه می رسیم [۲] موزه ها به عنوان موسساتی در جوامع نوین وظیفه دارند اشیایی را که به لحاظ ارزش فرهنگی شان گرامی داشته می شوند را نگهداری نموده تا سرحد امکان از ویرانی و زوال مصون بدارند و در قبال اینگونه اشیاء همان نقشی را بر عهده دارند که کتابخانه در برابر کتب و بایگانی ها در قبال اسناد رسمی ایفا می کنند [۳] لذا در راستای شناخت بهتر فضا ها موزه وعدم ایجاد یکنواختی و خستگی می بایست اصول نحو فضا در طراحی موزه ها رعایت گردد به گونه

^۱ پژوهش حاضر بر گرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد نویسنده اول با عنوان «طراحی موزه هنرهای معاصر با رویکرد نحو فضا در جزیره کیش» که در دانشگاه آزاد اسلامی بندرعباس تحت راهنمایی دکتر فرخ ایرانمنش انجام گرفت.